

Parlamentul
Republicii Moldova

OS nr. 42
02.11.2023

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova adoptat prin Legea nr. 797/1996, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative .

- Anexă: 1. Proiectul de lege
2. Nota informativă

Deputat în Parlament

Olesea Stancușcă
Rozca Roman
Vitali Garrov
Natalia Davidovici
Rozca Veronica

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. 390	
"02" 11	2023
Ora	

LEGE
pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018

(Monitorul Oficial nr.363-373/688 din 18.11.2022) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Denumirea va avea următorul cuprins: " Codul de proceduri administrative al Republicii Moldova".
2. La articolul 2 alineatul (3) litera b) textul „Codului penal” se substituie cu textul „Codului de procedură penală”.
3. La articolul 3 după textul „ale persoanelor fizice și juridice,” se adaugă textul” ale autorităților publice,”
4. La articolul 6
alineatul (1) devine alineat unic și va avea următorul cuprins:
„ Procedura administrativă este activitatea autorităților publice îndreptată spre:
a) examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual,
b) examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ;
c) examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică.”
alineatul (2) se abrogă.
5. Articolul 7 va avea următorul cuprins:
„ (1) Autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.
(2) Este asimilată autorității publice, persoana juridică de drept privat sau orice altă entitate care, potrivit legii, acționează în regim de putere publică.”
6. Articolul 9 alineatul (2) va avea următorul cuprins:
„ (2) Prin cerere se contestă un act administrativ individual sau normativ, se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative, ori impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune.”

7. În articolul 10 alineatul (1) după textul „cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice” se introduce textul „în exterior”

8. Articolul 19 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 19.** Procedura prealabilă

(1) Procedura prealabilă este instituția prin care se soluționează cererile sau litigiile administrative până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ.

(2) Prin cerere se contestă un act administrativ individual sau normativ ori se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative, ori impunerea la acțiune, la tolerarea acțiunii sau la inacțiune.”

9. La articolul 20 alineatul unic devine alineatul (1).

Articolul 20 se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„ Acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată de autoritatea publică în cazurile reglementate de actele normative speciale.”

10. La articolul 45

alineatul (3) va avea următorul conținut:

„Autoritățile publice și persoanele juridice acționează prin intermediul reprezentanților lor în condițiile legii.”

alineatul (4) se exclude.

11. La articolul 46

alineatul (1) după textul „semnătură electronică” se completează cu textul „mandat avocațial”.

după textul „în măsura în care din conținutul” se completează cu textul „mandatului avocațial”.

La alineatul (2) după textul ”procură” se adaugă textul „mandatul avocațial”.

12. La articolul 49 alineatul (3) litera a) se completează cu textul „concubinul/ concubina;”

13. Articolul 52 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 52.** Recuzarea la cererea unui participant

(1) Pentru temeiurile prevăzute la art. 49 și 50 din prezentul cod, inclusiv la art. 50 Cod de procedură civilă, participanții la procedura administrativă pot recuza persoanele care acționează pentru autoritatea publică în această procedură. Cererea de recuzare se depune în scris.

(2) În cazul organelor colegiale, cererea de recuzare se formulează individual pentru fiecare membru al organului colegial.

(3) Recuzarea anticipată a persoanelor care acționează pentru autoritatea publică nu se admite. În cazul în care cererea de recuzare se depune de o persoană până la inițierea procedurii administrative, cererea de recuzare se restituie fără examinare.

(4) Cererea de recuzare în privința a aceleiași persoane, poate fi formulată repetat doar dacă are la bază fapte noi. Cererea de recuzare înaintată repetat pe aceleași temeiuri se lasă fără examinare și se anexează la dosarul procedurii administrative.

(5) Decizia cu privire la cererea de recuzare se ia în decursul a 7 zile și se comunică în scris participanților.

(6) Prevederile art. 51 se aplică corespunzător.”

14. La articolul 60 alineatul (3) se exclude.

15. Articolul 60¹ va avea următorul cuprins:

„**Articolul 60¹.** Repararea prejudiciilor cauzate prin activitate administrativă

(1) Persoanele fizice sau juridice care se consideră vătămate într-un drept propriu prin activitate administrativă pot solicita repararea prejudiciilor în procedură prealabilă concomitent cu cererea depusă către autoritatea publică sau ulterior după soluționarea acțiunii în contencios administrativ prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

(2) Dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se poate examina de autoritatea publică emitentă în aceeași procedură sau în procedură administrativă separată.

(3) În cazul în care repararea prejudiciilor nu a fost solicitată concomitent cu cererea în procedură prealabilă sau autoritatea publică a decis examinarea lor separată, cererea privind repararea de prejudicii se examinează ca acțiune în obligare.”

16. La articolul 63 alineatul (2) se exclude. Alineatul (1) devine alineat unic.

17. La articolul 66 alineatul (1) prima propoziție va avea următorul cuprins:

„Autoritățile publice sînt obligate să instituie subdiviziuni sau să desemneze o persoană responsabilă care:”

18. La articolul 75 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„Petiția este însoțită de copia buletinului de identitate al petiționarului persoană fizică și, după caz, de mandatul avocațial sau de documentul confirmativ al reprezentantului legal, de procura sau de împuternicirea în baza semnăturii electronice reprezentantului împuternicit, de documente sau dovezi prevăzute de reglementările legale în vigoare sau considerate utile de către petiționar pentru susținerea petiției sale.”

19. La articolul 76 alineatul (2) după textul „lit. c)-e)” se completează cu textul „și alin. (4)”

20. La articolul 78 alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Procedura administrativă se finalizează prin emiterea unui act administrativ individual sau a unui act real, respectiv prin încheierea unui contract administrativ.”

21. La articolul 80 alineatul (3) după textul „inițial” se completează cu textul „cu informarea petiționarului”.

22. Articolul 81 se completează cu alineatul (2^{/1}) cu următorul cuprins:

„În cazul în care organul colegial emitent al actului administrativ este nefuncțional sau limitat în competență, procedura administrativă se

suspendă de drept până la încetarea temeiurilor care au dus la suspendarea procedurii administrative.”

Articolul 81 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„ Suspendarea procedurii administrative determină suspendarea curgerii tuturor termenelor de procedură.”

23. La articolul 88 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Participanții la procedura administrativă sunt degrevați de obligația probațiunii faptelor accesibile autorității publice prin accesarea sistemelor informaționale interconectate, inclusiv registrelor de publicitate.”

24. La articolul 94 alineatul (1) după textul „participantul” se adaugă textul „la solicitare” .

25. La articolul 95 alineatul (2) după textul „În acest caz,” se adaugă textul „la solicitarea participantului”.

26. La articolul 105 alineatul (4) textul „3 luni” se substituie cu textul „30 de zile”.

Articolul 105 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„ Documentele/actele comunicate prin intermediul poștei electronice a petiționarului se consideră recepționate din momentul confirmării recepționării mesajului. Lipsa confirmării recepționării nu afectează durata procedurii administrative.”

27. La articolul 108 aliniatul (1) litera c) după textul „la prezența procurii,” se adaugă textul „mandatului avocațial”.

28. La articolul 136 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„ La calculul cvorumului și al majorității necesare nu se iau în considerare membrii organului colegial care au fost recuzați sau cererile de abținere a cărora au fost admise.”

29. Articolul 154 va avea următorul cuprins:

„(1) Un raport juridic în domeniul dreptului public poate fi întemeiat, modificat sau stins prin contract administrativ, dacă aceasta nu contravine prevederilor legii. În special, autoritatea publică poate încheia, în locul emiterii unui act administrativ individual, un contract administrativ cu persoana căreia i-ar fi adresat actul administrativ.

(2) Contracte administrative în sensul prezentului Cod sunt:

- a) contractul de administrare fiduciară;
- b) contract de locațiune/arendă sau în suprafață a terenurilor proprietate publică;
- c) parteneriatul public-privat;
- d) contract de concesiune de lucrări și contract de concesiune de servicii;
- e) contractul individual de muncă a funcționarului public;

(3) Orice alt contract din domeniul dreptului public va fi calificat ca și contract administrativ dacă prezentul Cod sau norma specială prevăd expres.

(4) Un contract administrativ se încheie în scris, sub sancțiunea nulității, dacă prin lege nu sînt prevăzute alte cerințe de formă. Contractul administrativ scris poate fi încheiat pe suport de hârtie sau în formă de document electronic.”

30. La Articolul 155 textul „un contract de drept public” se substituie cu textul „un contract administrativ”

31. La articolul 156 alineatul (1) textul „Contractul de drept public” se substituie cu textul „Contractul administrativ”

32. Articolul 162 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 162.** Scopul procedurii prealabile

(1) Procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea activității administrative;

(2) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual;

c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune;

d) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ.”

33. Denumirea articolului 163 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 163.** Neefectuarea procedurii prealabile”

34. La articolul 164 alineatul (3) după textul „neîntirziat” se introduce textul „dar nu mai târziu de 3 zile lucrătoare.”

35. La articolul 165

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„ Cererea prealabilă se depune în termen de 30 de zile de la comunicarea sau notificarea actului administrativ individual. Dacă autoritatea publică nu soluționează cererea prealabilă în termenul prevăzut de prezentul cod, cererea de chemare în judecată poate fi depusă în decursul unui an de la expirarea termenului.”

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„ Nulitatea unui act administrativ individual, emiterea unui act administrativ individual, impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune poate fi invocată în prealabil fără obligația de a respecta un termen”.

36. Articolul 166 va avea următorul conținut:

„**Articolul 166.** Inadmisibilitatea cererii prealabile

Cererea prealabilă urmează a fi declarată inadmisibilă dacă:

a) nu este depusă la autoritatea publică care a emis actul administrativ individual sau la autoritatea publică ierarhic superioară acesteia;

b) este depusă peste termenul prevăzut de art. 165 din prezentul cod;

c) cererea prealabilă este depusă de către o altă persoană decât cea prevăzută la art. 166 din prezentul cod;

d) prin cererea prealabilă se solicită efectuarea altor acțiuni decât cele prevăzute de art. 162 alin (3)”.

37. La articolul 167

alineatul (1) după textul „solicitat” se adaugă textul „ anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ sau exercită acțiunea solicitată, tolerează acțiunea sau inacțiunea.”

alineatul (4) se abrogă.

- 38.** Articolul 168 se completează cu un alineat (4) cu următorul cuprins:
„(4) Aceste prevederi nu se aplică dacă autoritatea publică emitentă nu are autoritate publică ierarhic superioară.”
- 39.** La articolul 169 alineatul (1) după textul „Dacă anularea sau emiterea unui act administrativ individual” se completează cu textul „ori impunerea la acțiune, la tolerarea acțiunii sau la inacțiune.”
- 40.** La articolul 170 alineatul (5) se completează cu următorul text:
„Urmare a anulării actului administrativ individual de către instanța de judecată autoritatea publică poate iniția din oficiu sau la cerere o nouă procedură administrativă.”
- 41.** La articolul 171 alineatul (2) textul „instanței de apel” se substituie cu textul „executorului judecătoresc conform Codului de executare, în măsura în care nu contravine prezentului cod.”
- 42.** Articolul 178 va avea următorul cuprins:
„Articolul 178. Executarea creanțelor bănești în cazul persoanelor juridice
(1) Executarea creanțelor bănești în cazul persoanelor juridice de drept public se efectuează conform Legii nr. 181/2014 și Codului de executare.
(2) Executarea creanțelor bănești în privința persoanelor juridice de drept public care nu sunt autorități publice se efectuează în condițiile Codului de executare. Suma plăților pentru executare silită nu poate depăși 20 la sută din bugetul persoanei juridice aprobat pe anul respectiv.”
- 43.** La articolul 182 propoziția a 2-a din alineatul (1) se abrogă.
- 44.** La articolul 189 alineatul (3) se completează cu următorul text:
„Pârât în contencios administrativ nu poate fi o persoana care nu desfășoară activitate administrativă.”
- 45.** Articolul 191 se completează cu un nou alineat (6) cu următorul cuprins:
„Alte reglementări derogatorii de la prezentul articol nu se admit. În caz de conflict de legi dintre alte acte normative și prezentul cod, se aplică prevederile prezentului cod.”
- 46.** La articolul 195 alineatul (2) propoziția a doua va avea următorul cuprins:
„Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171, și altor prevederi care vin în contradicție cu prezentul cod.”
- 47.** La articolul 196 alineatul (2) textul „autoritatea publică pârâtă” se substituie cu textul „una dintre autoritățile publice pârâte, la alegerea reclamantului.”
- 48.** La articolul 199 alineatul (1) va avea următorul cuprins:
„Dacă s-a constatat că judecătorului sau completului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ i s-a distribuit o cauză civilă de competența aceleiași instanțe de judecată, acesta, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, își declină competența și remite președintelui de instanță dosarul spre soluționarea conflictului de competență după materie.

Președintele de instanță poate soluționa conflictul intern de competență după materie sau poate solicita instanței ierarhic superioare soluționarea acestuia conform art.200 din prezentul Cod.”

Articolul 199 se completează cu un alineat nou (1¹) cu următorul cuprins:

„ Cauza civilă, în privința căreia s-a soluționat conflictul de competență după materie potrivit alin. (1), poate fi redistribuită aleatoriu, inclusiv judecătorilor sau completelor pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, fiind examinată în ordinea procedurii civile generale.”

49. Articolul 200 se completează cu un nou alineat (2¹) cu următorul cuprins:

„Conflictul de competență după materie între judecătorii de drept comun și judecătorii de contencios administrativ din cadrul acelei instanțe de judecată se soluționează de către președintele acestei instanțe prin încheiere care se contestă odată cu fondul cauzei sau de către instanța ierarhic superioară prin încheiere care nu se supune nici unei căi de atac.”

50. La articolul 201 alineatul (2) după textul „și de drept civil” se completează cu textul ” cu excepția pretențiilor privind repararea prejudiciilor.”

51. La articolul 203 alineatul (1) litera b) va avea următorul cuprins:
„terții;”

52. La articolul 205:

alineatul (1) va avea următorul conținut

„ La examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage terții în proces, din oficiu sau la cerere, dacă hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile acestora.”

alineatul (2) propoziția întâi va avea următorul conținut:

„Dacă o persoană participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile acesteia, atunci această persoană trebuie atrasă în proces în calitate de ca terț. Această prevedere se aplică, dacă:”

alineatul (3) se completează la final cu sintagma „în calitate de terț.”

53. Articolul 206 va avea următorul cuprins:

„Articolul 206. Felurile acțiunilor în contencios administrativ

(1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare);

b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare);

c) impunerea la acțiune, la tolerarea acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare);

d) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

(2) Acțiunile de la alin. (1) lit. a)-c) pot conține și pretenții privind repararea prejudiciului cauzat prin activitate administrativă dacă autoritatea publică nu a dispus separarea acestora în cadrul procedurii prealabile.

(3) Drepturile vătămăte prin activitate administrativă în legătură cu contractele administrative pot fi apărate în conformitate cu prezentul articol.”

54. La articolul 207 alineatul (2) propoziția întâi va avea următorul cuprins:
„Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs dacă:”
Litera a) textul „definitivă” se substituie cu textul „irevocabilă”.
55. La articolul 208
alineatul (3) va avea următorul cuprins:
„ Acțiunea în obligare se examinează admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emiteră a actului administrativ individual. O procedură prealabilă repetată se admite în cazurile prevăzute de lege.”
alineatul (5) va avea următorul cuprins:
„ O acțiune în control normativ este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică emitentă cu cerere prealabilă. Depunerea cererii prealabile este imprescriptibilă.”
56. Articolul 209 va avea următorul cuprins:
„**Articolul 209.** Termenul de înaintare a acțiunii în contencios administrativ
(1) Acțiunile în contestare, în obligare, în realizare și în control normativ se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la:
a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia;
b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.
(2) Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă.”
57. La articolul 212 alineatul (1) se completează cu lit. h) cu următorul cuprins:
„dovada achitării taxei de timbru în cuantumul stabilit de lege.”
58. Articolul 214 se completează cu un nou alineat (9) cu următorul cuprins:
„ În cazul acțiunilor în control normativ nu se admit măsuri asigurătorii și nu poate fi solicitată suspendarea actului normativ contestat.”
59. La articolul 215 alineatul (1) după textul „până la înaintarea acțiunii în” se completează cu textul „în obligare sau în realizare”.
60. La articolul 216 alineatul (1) prima propoziție va avea următorul cuprins:

„ Pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor, prin încheiere, efectuează următoarele acțiuni:”

Se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:

„soluționează problema atragerii sau acceptării terților în proces;”

61. La articolul 217 la final se completează cu textul „de încetare a procesului.”
62. Articolul 224 va avea următorul cuprins:
„**Articolul 224.** Hotărârile instanței de judecată
(1) Examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri:
a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale și soluționează eventuala cerere privind repararea prejudiciilor;
b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte eventualul actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emiteră a actului este întemeiată, și soluționează eventuala cerere privind repararea prejudiciilor”;
c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată și soluționează eventuala cerere privind repararea prejudiciilor”
d) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul;
f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a) - d).”
63. La articolul 226 alineatul (6) textul „15 zile” se substituie cu textul „45 zile lucrătoare”.
64. La articolul 229 alineatul (1) textul „pentru participanții la proces și succesorii de drept ai acestora” se exclude.
65. Art. 234 va avea următorul cuprins:
„**Articolul 234.** Actele care se anexează la cererea de apel
La cererea de apel se anexează documentul care confirmă calitatea sau împuternicirile reprezentantului, dovada achitării taxei de timbru și alte înscrisuri într-un număr egal cu numărul de participanți la proces.”
66. La articolul se exclude textul ” „alin. (1) ”.

67. La articolul 236 alineatul (2) prima propoziție va avea următorul cuprins:
„Apelul se declară inadmisibil dacă:”
68. La articolul 240 alineatul (2) va avea următorul cuprins:
„Examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii:
a) respinge apelul și menține hotărârea;
b) admite apelul, casează parțial hotărîrea primei instanțe și emite o altă decizie în partea casată;
c) admite apelul, casează integral hotărîrea primei instanței și emite o nouă decizie.”
69. La articolul 243 alineatul (1) literele b) și c) vor avea următorul cuprins:
„ respinge recursul și menține încheierea;
admite recursul, anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.”
70. Articolul 245 va avea următorul cuprins:
”**Articolul 245.** Depunerea cererii de recurs
(1) Recursul motivat se depune la instanța de apel în termen de 2 luni de zile de la notificarea deciziei motivate a instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntîrziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.”
71. Capitolul VI va avea următorul cuprins:

”Capitolul VI EXECUTAREA DOCUMENTELOR EXECUTORII EMISE ÎN CONTENCIOSUL ADMINISTRATIV

Articolul 249. Dispoziții generale

- (1) Hotărârile judecătorești și alte documente executorii se execută conform prevederilor prezentului capitol.
- (2) Procedura de executare a hotărârilor judecătorești și a altor documente executorii prevăzute la articolul 250 se desfășoară conform Capitolului VI din prezentul cod. Prevederile Codului de executare se aplică în măsura în care nu contravin principiilor prezentului Cod și în măsura în care prezentul Cod nu prevede altfel.
- (3) Pentru executarea hotărârilor judecătorești și a altor documente executorii sunt competente judecătoriile de la sediul debitorului persoană juridică de drept public.
- (4) Executarea este inițiată la cererea creditorului executării, depusă la instanța de judecată competentă.

(5) După înregistrarea cererii creditorului, instanța în termen de 5 zile mandatează, printr-o încheiere, care nu se supune nici unei căi de atac, un executor judecătoresc pentru executarea hotărârii respective.

(6) Mandatarea executorilor judecătorești în condițiile alin. (5) se face conform listei aprobate de către Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești în baza propriilor reglementări.

Articolul 250. Documentele executorii

Sînt documente executorii:

- a) hotărârile judecătorești executorii;
- b) încheierile judecătorești executorii conform art. 214 și ordonanțele provizorii conform art. 215;
- c) tranzacțiile de împăcare conform art. 217;
- d) actele de aplicare a amenzilor de constrângere emise de autoritățile publice în condițiile art.181 și de instanța de judecată;
- e) contractul administrativ.

Articolul 251. Caracterul executoriu al hotărârilor judecătorești și a altor documente executorii.

(1) Hotărârile judecătorești sînt executorii după expirarea termenului de apel.

(2) Deciziile și hotărârile instanțelor de apel sînt executorii de la emiterea lor.

(3) Încheierile judecătorești și ale instanțelor de apel sînt executorii după expirarea termenului de recurs împotriva acestora.

(4) Deciziile și hotărârile Curții Supreme de Justiție sînt executorii din momentul emiterii lor.

(5) Ordonanțele provizorii sînt executorii din momentul pronunțării.

(6) Tranzacțiile de împăcare sînt executorii după rămânerea lor definitive în condițiile art. 217.

(7) Amenzile de constrângere aplicate de persoanele juridice de drept public sînt executorii din momentul survenirii obligativității acestora.

(8) Amenzile de constrângere aplicate de către instanța de judecată sînt executorii după rămânerea definitivă a încheierii.

Articolul 252. Obligația executării benevole

(1) Hotărârile și alte documente executorii emise de instanța de judecată se execută benevol în termen de pînă la 30 de zile de la data rămînerii definitive a hotărârii, cu excepția actelor judecătorești supuse executării imediate.

(2) La cererea persoanei juridice de drept public, instanța de judecată poate prelungi termenul pentru emiterea benevolă a actului administrativ individual cu pînă la 45 de zile, dacă acest lucru este cerut de complexitatea actului administrativ ce trebuie emis

Articolul 253. Executarea în privința persoanelor fizice și a persoanelor juridice de drept privat

Executarea în privința persoanelor fizice și a persoanelor juridice de drept privat se face conform prevederilor titlului VII din cartea a doua, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Articolul 254. Executarea în privința persoanelor juridice de drept public

(1) Pentru impunerea acțiunilor, a tolerărilor sau a inacțiunilor în privința persoanelor juridice de drept public sînt aplicabile măsurile coercitive conform art. 254-256.

(2) În cadrul procedurii de executare a unei creanțe bănești în privința unei persoane juridice de drept public, executorul judecătoresc poate proceda conform art. 255.

(3) Prevederile art. 178, art. 181 și art. 182 se aplică corespunzător.

Articolul 255. Amenda de constrîngere

Dacă o persoană juridică de drept public nu își îndeplinește obligația din documentul executoriu sau orice altă persoană împiedică executarea acesteia, instanța, la demersul executorului judecătoresc poate aplica în privința acesteia și/ sau a conducătorului ei ori a membrilor organului colegial vizat o amendă de constrîngere în mărime de la 100 la 20000 de unități convenționale. Aplicarea și încasarea amenzii de constrîngere pot fi repetate. Încheierea instanței se contestă cu recurs în termen de 3 zile de la comunicare.

Articolul 256. Mandatarea executorului judecătoresc

(1) Executorul judecătoresc acționează sub controlul instanței de judecată. Încheierile executorului judecătoresc sunt pasibile de contestare în instanța de judecată competentă conform art. 249 alin. (3). Contestația poate fi depusă în termen de 3 zile lucrătoare de la comunicare și va fi soluționată de instanța de judecată în termen de 10 zile lucrătoare printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

(2) Conducătorii persoanei juridice de drept public, precum și toți angajații acesteia se supun indicațiilor executorului judecătoresc îndreptate spre îndeplinirea obligațiilor ce reies din documentele executorii.

(3) Cheltuielile de executare aferente procedurii de executare silită se compun din taxele și spezele procedurii de executare, care sunt suportate de debitorul executării.

(4) Onorariul executorului judecătoresc mandatat în cadrul procedurii de executare a documentelor executorii conform prezentului capitol constituie 10 unități convenționale per oră, dar nu mai mult de 1 000 de unități convenționale în cadrul unei proceduri de executare. Onorariul va fi încasat de la debitorul executării în condițiile Codului de executare. Metodologia de evidență și calcul a orelor în vederea stabilirii onorariului va fi aprobată de Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești.”

Denumirea Codului de proceduri administrative al Republicii Moldova se va utiliza în toate actele normative la forma gramaticală respectivă.

Art. II Codul de executare nr. 443 din 24-12-2004 (Monitorul Oficial Nr. 214-220 din 05-11-2010, art. 704) se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11 litera b) va avea următorul cuprins:

„ hotărârile date de instanțele de judecată în cauzele de contencios administrativ și alte documente executorii indicate la art. 250 Cod Administrativ;”

2. La articolul 15

alineatul (2) se completează cu o literă nouă c¹), cu următorul cuprins:

„ executarea în privința persoanelor juridice de drept public, în temeiul documentelor executorii prevăzute de Codul administrativ.”

3.) La articolul 16 alineatul (3) va avea următorul cuprins:

” Documentele executorii emise în contencios administrativ se prezintă spre executare în decursul a 3 ani de la data expirării termenului de executare benevolă stabilit de lege sau de emitent.”

Art. III Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014 (Monitorul Oficial Nr. 223-230 din 08-08-2014, art. 519) se modifică după cum urmează:

La articolul 68 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„Onorariul executorului judecătoresc pentru executarea silită a documentului executoriu va fi calculat în conformitate cu Codul de executare sau, după caz, Codul administrativ.”

Art. IV. Dispoziții finale și tranzitorii.

1. Prezenta lege intră în vigoare în termen de 3 luni de la publicare.

2. Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești în termen de o lună de la publicare va aproba actele normative necesare.

3. Toate procedurile de executare a documentelor executorii emise în contencios administrativ **vor continua conform prezentei legii din data intrării ei în vigoare.**

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea a Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018 a fost elaborat de către un grup de deputați în conformitate cu art.47 din Regulamentul Parlamentului aprobat prin Legea nr.797/1996, în conlucrare cu grupul de lucru creat prin decizia Comisiei juridice, numiri și imunități a Parlamentului.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de act normativ a fost elaborat în vederea îmbunătățirii prevederilor *Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018* în funcție de dificultățile practice cu care se confruntă autoritățile publice și instanțele de judecată în procesul aplicării acestuia.

Justiția civilă în Republica Moldova se referă inevitabil și la litigiile justițiabililor cu statul.

Elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea Codului administrativ nr. 116/2018 rezidă din complexitatea problemelor apărute în legătură cu aplicabilitatea acestuia de către autoritățile administrației publice, instanțele judecătorești și alte categorii de utilizatori.

Urmare a controlului parlamentar exercitat asupra implementării acestuia a indicat că unele norme ce țin de raporturile administrative cât și a multiplelor propuneri care au parvenit de la societatea civilă, practicieni au fost scoase în evidență o multitudine de reglementări neuniforme, contradictorii, fapt ce ducea la o aplicare greoaie și neunitară a lor de către beneficiari – atât autorități publice și instanțe, cât și cetățeni.

Din aptitudinile de analiză a implementării cadrului legal pe plan național s-a stabilit scopul amendării cu norme juridice care să asigure executarea codului fără echivoc, precum și omiterea unor neconcordanțe și impedimente identificate, precum și asigurarea securității juridice și accesibilității legii.

În această ordine de idei, cel mai important este faptul în ce mod legislația este implementată și cum problemele, elucidate în urma evaluării post-legislativă urmează să fie înlăturate.

Provocările și problematica existentă în implementarea Codului administrativ necesită identificarea următoarelor soluții, care se conțin în prezentul proiect.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin proiect se propun a fi realizate, cu scop de ajustare, un șir de intervenții în cuprinsul *Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018*, după cum urmează:

- se propune redenumirea legii-cadru din Cod administrativ în Cod de procedură administrativă pentru ca denumirea prezentei legi organice să corespundă conținutului normativ al acesteia. Actualul Cod administrativ se referă la procedura administrativă necontencioasă în Cartea 2 și la procedura administrativă contencioasă în Cartea 3 (prima Carte se referă la prevederi generale). Un cod cu denumire similară în România are un conținut substanțial diferit – se referă modul de organizare și funcționare a autorităților publice centrale și locale. Racordat la realitățile din Republica Moldova asemenea prevederi se regăsesc într-o serie de alte legi organice.

- au fost clarificate, fără a se schimba esența, câteva categorii frecvent utilizate în practică. Este vorba de finalitățile procedurii administrative (art.6), conceptul de autoritate publică (art.7), efectul în exterior a operațiunii administrative (art.9), autoritate publică ca reclamant (art.20) fără a admite calitatea de pârât a altei entități sau persoane fizice în contencios administrativ (art.189), temeiurile de recuzare/abținere (art.52)

- în măsura în care în procedura administrativă subiecții sunt reprezentanți de către avocați se propune specificarea documentară referitoare la mandatul avocațial, care lipsește actualmente în prevederile referitoare la procedura administrativă necontencioasă și generează reacții diferite ale autorităților publice. În acest sens se vor armoniza prevederile Codului administrativ cu Legea cu privire la avocatură (art.46, 75, 108);

- pentru a racorda prevederile Codului administrativ la prevederile art.53 ale Constituției a fost propus un nou articol 60/1 cu referire la pretențiile referitoare la repararea de prejudicii. Astfel, justițiabililor li se oferă mai multe posibilități pentru a formula pretenții referitoare la repararea prejudiciilor cauzate prin activitate administrativă: acestea se pot solicita concomitent cu pretențiile principale de la autoritatea publică sau ulterior după soluționarea pretențiilor principale în mod irevocabil de către instanța de judecată. În cazul solicitării concomitente. Dacă prin cererea prealabilă se solicită și repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se poate examina de autoritatea publică emitentă în aceeași procedură sau în procedură administrativă separată. În cazul în care repararea prejudiciilor nu a fost solicitată concomitent cu cererea în procedură prealabilă sau autoritatea publică a decis examinarea lor separată, cererea privind repararea de prejudicii se examinează ca acțiune în obligare. În acest sens și conținutul dispozitivului hotărârilor judecătorești (art.224);

- cu referire la procedura administrativă au fost clarificate temeiurile de suspendare fără a fi denaturată esența acesteia. De exemplu, s-a accentuat situația când organul colegial emitent al actului administrativ este nefuncțional sau limitat în competență;

- pentru a menține reperatele procedurii administrative prietenești persoanelor a fost instituită regula degrevați de obligația probațiunii faptelor accesibile autorității publice prin accesarea sistemelor informaționale interconectate, inclusiv registrelor de publicitate. Această modificare este în unison cu tendințele irevestibile ale digitalizării procedurilor de orice natură juridică.

Pentru a clarifica delimitarea contractelor administrative de cele civile în care sunt implicate autoritățile publice în art.154 din proiect se propune enumerarea limitativă a felurilor contractelor administrative. În aceeași ordine de idei, orice alt contract din domeniul dreptului public va fi calificat ca și contract administrativ dacă alte norme speciale prevăd expres. Redacțional se propune substituirea sintagmei „contractul de drept public” cu „contract administrativ.”

- cu referire la procedura prealabilă a fost propusă în mod cert respectarea acesteia pentru toate categoriile de acțiuni de contencios administrativ (art.162, 167, 169), cu delimitarea termenului de adresare în prealabil de termenele de adresare în judecată (art.165, 209);

au fost schimbate substanțial procedurile de executare atât la etapa necontencioasă, cât și la cea post-judiciară. Astfel, s-a concretizat executarea creanțelor bănești în cazul persoanelor juridice de drept public se efectuează conform Legii nr. 181/2014 și Codului de executare. Executarea creanțelor bănești în privința persoanelor juridice de drept public care nu sunt autorități publice se efectuează în condițiile Codului de executare. Suma plăților pentru executare silită nu poate depăși 20 la sută din bugetul persoanei juridice aprobat pe anul respectiv (art.178 și 249-256). Au fost excluse prevederile care periclitau principiul constituțional la separării puterilor în stat. Au fost clarificate care sunt documentele executorii în contencios administrativ, precum și persoanele care pot fi mandatate pentru executare silită. A fost propusă delimitarea executării silite în privința persoanelor fizice și a persoanelor juridice de drept privat (art.253) de executarea în privința persoanelor juridice de drept public (art.254). În acest sens s-a propus și modificarea cadrului normativ conexe: Codul de executare nr. 443 din 24-12-2004 și Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014.

- a fost propusă soluția legislativă a modului de soluționare a conflictului de legi. Astfel încât alte reglementări derogatorii de la competența jurisdicțională prevăzută de respective lege-cadru nu se admit. În caz de conflict de legi dintre alte acte normative și prezentul cod, se aplică prevederile prezentului cod (art.191).

- s-a propus oferirea reclamantului a unor alternative ale competenței jurisdicționale teritoriale în cazul sunt acționate în judecată mai multe autorități publice pârâte.
- a fost propusă legiferarea unui nou concept „conflict intern de competență” și modul de soluționare etapizată a acestuia (art.200);
- s-a propus excluderea unui fel de acțiune în contencios administrativ – cea în constatare, din rațiuni de incoerențe, suprapuneri de legiferare și imprescriptibilitate, fapt care comportă riscuri majore pentru securitatea raporturilor juridice raportate la instabilitatea practicii judiciare naționale;
- au fost specificate rigorile referitoare la asigurarea acțiunii în cazul acțiunilor în control normativ nu se admit măsuri asigurătorii și nu poate fi solicitată suspendarea actului normativ contestat (art.214);

4. Fundamentarea economico-financiară

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor sume de bani din contul bugetului de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării proiectului de lege va fi necesară operarea de modificări în cuprinsul altor acte normative:

Codul de executare nr. 443 din 24-12-2004

Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

În același timp proiectul a fost remis spre avizare autorităților publice responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și reprezentanților societății civile.

7. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.

Olesea Stancu Stancu